

ÚJ NEMESSÉG

A MAGYAR HIVATÁSRENDI FEJLŐDÉS MUNKALÓJA

„MINDEN EMBER ANNYIT ÉR, AMENNYIT TUD S AMENNYIT PRODUKÁL!”

Előfizetési díj egy évre . . . 2.— P
Csekszámla: „Tisztes Ipar”
Budapest, 10.457.

Főszerkesztő:
vitéz PINTÉR JÓZSEF

Megjelenik kéthetenként
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 20—22. szám
Telefon: 13.00-92

A Te utad is ez!

Zúgnak a repülőgépek a levegőben, zakatol a motor a tengerben, ézengést dörögnek az ágyúk, hull a vér szerteszét a világon és mi, legényegyletiak édes hazánk jövőjéért aggódva s imádkozva éljük munkás-jelenünket és egész emberként állunk a magyar életben azon a poszton, ahová a Gondviselés állított beünket. Készen mindenre dolgozunk. De a mai időkben sem feledjük multunk nagyságait. A rohanó jelenben is tudunk emlékezni, hogy abból erőt merítsünk, példát vegyünk magunknak.

60 éve, hogy Csepreghy Ferenc elköltözött az élők sorából. Mindenki tudja, hogy irodalmunk nagysága ő, a „Sárga csikó” és „Piros bugyellár” szerzőjét a magyar irodalom drága kincséül őrzi, amíg csak magyar szó él e hazában. Azt azonban kevesen tudják, hogy asztalossegéd volt, hogy első műveit a gyalúpadon írta, hogy a legényegyleti színpad volt első világa, hogy a Legényegylet könyvtára, előadásai, tanfolyamai és szelleme oltották belé azokat az értékeket, amelyekkel ő később a magyarságot ajándékozta meg.

Istenadta tehetség volt, amilyen se szeri, se száma a magyar ég alatt akad. De ez a tehetség, Istennek ez a szikrája olyan talajba került, a Legényegyletben olyan környezetre talált, hogy ki tudott fejlődni, tartalmasodni tudott, igazán értékévé tudott lenni.

Ünnepeljük Csepreghy Ferencet, az asztalos-legényből, legényegyleti dékánból lett Nemzeti Színházi titkárt, az utólrétegetlen népszínműíró, ünnepeljük őt, hogy élő példaként álljon előttünk. Mi legényegyletiak benne annak a legényegyleti munkának és kötelességteljesítésnek kiteljesedését látjuk, amelyet mindannyian önmagunkra kötelezőnek tudunk: nem hagyni parlagon a bennünk rejlő értékeket, azokat önmagunkban megismerni, felszínre hozni, kiteljesíteni és velük gazdagítani magyar fajtánkat. Ez a legnagyobb magyar kötelesség. Így kell nekünk hazánkat és fajtánkat szeretni.

Ünnepeljük Csepreghy Ferencet, hogy benne világgá kiáltuk a legényegyleti nevelésnek és munkának nagyszerűségét. Meggyőződéssel valljuk, hogy a magyar irodalomból hiányozna Csepreghy Ferenc, ha nem lett volna Legényegylet, amely a benne szunnyadó értékeket lelkéből kibontotta, azoknak szárnyat adott. Isten a megmondhatója, hogy a magyar munkásifjúságnak ezen nevelőiskolája mennyi megszámlálhatatlan értéket mentett meg munkásfiaiban magyarságunknak. Isten a megmondhatója és magyarságunk történelme a tanu rá, hogy ennek a fővárosnak és országnak iparát a legényegyleti nevelés és munka tette magyarrá, tette nagyvá, világhírűvé. Ezt hisszük és valljuk minden idegszálunkkal, minden csepp véréünkkel. És amikor adózunk Csepreghy Ferenc emlékének, amikor ünnepeljük őt, akkor ez az ünneplés visszazáll arra az intézményre, amelyből ő kiindult, a Legényegyletre.

Ez a szellem ma is él, ez a munka ma is menti a magyar értékeket, a Legényegylet ma is a munkásifjúság legigazibb életiskolája. Az intellektueleknek megvan a középiskolájuk, van egyetemük, ahol egész emberré formálódnak. Nekünk munkásifjúságnak van Legényegyletünk, ahol a jelen és jövő keménykötésű munkásai kovácsolódnak.

90 év óta ez a magyar munkásifjúság útja, ez formálta a multat, ez alakítja a jelent és ez jelenti a jövőt is.

A mi utunk is ez!

SZABÓ MIHALY szövetségi dékán.

Július 1—7-ig
pap-elnökök értekezlete
Révfülöpön

Június 23—30-ig
8 napos zárt dékánképző
kurzus Révfülöpön

Apróságok Csepreghy Ferenc életéből

Összeállította: Csepreghy Ferenc ezredes

Amint a családi hagyományok regélik, úgy a mult század közepé táján volt a családnak egy szülötte, kit akkoriban még nemes nemzeti Győrössy Csepreghy Istvánnak tisztelték és aki kora ifjúságában hadapród volt és egy községnek bírtokosa, kinek azonban később felvitte Isten a dolgát — valószínűleg maga is segített hozzá —, egészen a muzslai harangozóságig.

Hogy István úr milyen nyalka legény lehetett fiatal korában, mikor karcsú derekát még a kard övezte, azt onnan lehet következtetni, hogy később mint harangozó, a csengetyűs persely-zsaskóval kezében is meg tudta hódítani Muzsla község egyik legcsinosabb leányzójának: Szalay Ilonának szívét.

Ez a Győrösi Csepreghy István és neje egymásután egy évben költöztek el ez árnyékvilágból és fiukra, Albertre, Csepreghy Ferenc öregapjára, a jóhangzású névvel egyebet nem igen hagytak.

A korán árvaságra jutott Bertusról a muzslai plébános azt tartotta, hogy nem főkkelütött fejű gyerek. Magához is vette hát oly szándékkal, hogy kiiskoláztatja; de egy szegény takács rokon ösztönzésére otthagyta a plébános úr házat és beállott önzetlen tanácsadó rokonához — száraz dajkáknak, — úgy mellesteg egy kicsit a takács mesterséget is tanulván.

Mikorra Bertus Albertté fejlődött, épen II. József császár részére verbuváltak a török ellen. Dédapánk hát sutba dobta a vetélőt, melyhez sohasem érzett nagy vonalmat magában és fölcsapott huszárnak. A béke azonban oly hamar megkötöttet, hogy szegény, török vért sem látott, ha csak hébe-hóba kulcsba nem tekintett.

Alig szolgálta le az első nyole esztendőt, midőn megint I. Ferenc izent hadat a franciák császárának. Barkóczy esztergomi hercegszékén egy, vagy két huszár századot toborzott és szerelt fel saját költségén a haza védelmére. Ekkor ezek közé csapott fel. Bezzeg, most nem köttetett meg oly hamar a béke; vért is látott sokat; még olyat is, mely a tulajdon seibeiből patakzott. Sőt saját élete kockáztatásával hozott ki egy előkelő angol tisztet az ellenségnek legsűrűbb golyózáporából. Neki magának is jutott egy golyó a nyakába, melyet, mert nem volt kihúzható, holtáig viselt ott s a sírba is magával vitte, amint méltán viselte holtig azt a medáliát, melyet e bátor tettéért kapott. Elfogva is volt atyus kétszer a franciáknál, de találékony huszár eszével mind a kétszer el tudott illanni tőlük.

Harmadik kapitulációra már nem Mars uram, hanem Hymen zsoldjába szegődött, Kovács Ágnessel házasságra lépven, de ezen időből már sem szökéseket, sem idegen rabságot nem jegyezhetek fel róla, csak azt, hogy többek között egy István nevű fiúnak apja lett, ki viszont Csepreghy Ferencnek édes atyja volt.

1842. VIII. 15-én történt, Nagyboldogasszony ünnepe, hogy Hont megyében, Szalka mezővárosában lakozó imént említett Csepreghy Istvánt és nejét Marterstock Annát az öreg Sujt néni kettős örömmel lepte meg: egyszerre két kis babát halászván ki részükre az Ipoly vizéből. Az egyik kicsinyke oly gyenge, erőtlén volt, hogy nem remélték a templomba élve elvihetni. Nehogy szegényke esetleg mint kicsiny pogány jusson a másvilágra:

maga Sujt néni keresztelte meg egy pohár vízből — Ferencnek.

A másik igen szemrevaló kis baba, ki Ferencnél egy órával volt fiatalabb, rendes keresztelésben a József nevet nyerte.

A derék József meghalt kéthetes korában, a cingár Ferenc lassú gyarapodásnak indult.

Egyszer nálánál nagyobb gyermekek a kertek alatt sárkányt eresztgettek. A zsinog elszakadt, a sárkány szélnek eredt s a fiúk — köztük a kis Ferenc — utána. Csak a nagyobbak vették észre, hogy útjokat egy úgynevezett agyagás-gödör szakítja meg, melyet azok szaladva elkerültek; Ferenc, csak a sárkányra nézve, a gödörbe hullott. Szerencsére az agyag nem volt nagyon kemény, így valami nagy sérülést nem szenvedett, de az ijedségtől előajult szegény. Midőn ebből felocsudott, súlyos betegség jött reá, melyet Szalkán a nép úgy nevez, hogy: szívzorogás. Anyja sokat sírt és imádkozott, hogy az Isten elvegye e koronként visszatérő betegséget fiáról. Minden évben elzarándokolt Stiriába a sasvári boldogságos Szűzhöz addig, míg a baj végkép el nem maradt.

*

Midőn Ferencet iskolába fogták, tanítója, az öreg Gálík, igen jó deáknak találta. Meg volt vele elégedve általában, csak egyszer bosszankodott meg reá, ami a következőképen esett meg:

Ferencünk a hosszú pálcával kezében a legfényesebb eredménnyel silabizálta le egy kopott falitábláról annak összes a-b-ab-jait. Gálík úr nagy meglepéssel mondja neki, hogy jól van, elmehetsz a helyedre. Ferenc féltékeny jegyzi meg, hogy ő különben már olvasni is tud.

Ha agyút sütöttek volna a jó Gálík úrra, tán nem hozta volna jobban tűzbe, mint e mondás. Erősen rárivalt Ferencre „hogy ha olvasni tud, hát mért nem mondja meg? Minek tartja tanítóját bolohdá?!

*

Tíz éves volt, amikor a legelső rigmust csinálta. Valami ódafélélt írt népdal modorban.

Alig múlt akkor három éve, hogy a magyar szabadságharc lezajlott. Ferenc ólénk ésszel felfogta, amit az emberek körülötte lehorgasztott fővel suttoztak. Elgondolkozott fölötté és alig egy félórai plajbász hegyezés és nyalázás eredményeként apjának egy verset olvasott fel, mely azt nem csekély zavarba hozta. Először azért, mert tízéves fiától nem várta, hogy verset írjon, másodsor, mert a vers politikai természetű volt s úgy kezdődött, hogy:

„Repül a fecske magasan.

Mért néz a magyar a németre haragosan?” stb.
Az ilyesmi pedig nem volt tréfa abban az időben.

*

Ferencnek édes apja három mesterséget tanult fiatal korában, de csak azért „hogy aztán egy negyedikbe, a fűszerkereskedésbe kezdjen. Kezdte pedig ezt annak idejében kölcsön vett tizenöt forintokon! Forgalma mindjárt kezdetben meglepően gyorsnak mutatkozott, mert alig fektette bele sóba, szalonnába, gyertyába s hasonló cikkekre a tizenöt forintot, egy nap leforgása alatt üres lett a boltja, t. i. a legelső éjjel feltörték és teljesen kirabolták.

Merkur isten később is sokszor enyelgett vele ily módon. Ha valamit nagyobb mértékben beszerzett, annak lement az ára; ha réteket bérelt: éppen annyi éven át volt szárazság és a széna termésnek híre sem, amíg a bérelt rétek a kezén maradtak. Midőn az uradalmi korcsmát árendálta: egyik bortermő év a másikat követte s minden parasztnak termett annyija, hogy a magáét sem győzte elfogyasztani. Ha tehenet vett: marhavész ütött be, — szóval mindig az ellenkezője ütött be annak, amire vágyott.

Igy aztán, bár szülőink figyelmét nem kerülte el, hogy Ferenc fiukból, ha kiiskoláztatnák, nem utolsó fejmunkás lenne, mégsem iskoláztatták ki, mert annak a harminckét oka közül az első az volt, hogy azon időben szülőinek összes évi jövedelme sem tett ki annyit, mennyi egy fiúnak városban való iskoláztatásához kellett volna. Elhatározták tehát, hogy Ferencet iparosnak neveik.

Tizennegyedik évében volt, midőn Esztergomban Szeifert József asztalosmester műhelyébe adták inasnak. Tanpénzt kellett érte fizetni, hogy a nehezebb munkától meg legyen kímélve.

1860. év tavaszán felszabadult és Pestre jöven dolgozni, belépett a katolikus legényegyletbe. Szavalatokra, színművek előadására igen erős hajlamot hozván magával: rövid idő alatt egyik legkedveltebb dilettánsa lett az egyet kicsi színpadának.

S mivel akkori időben még nem volt szabad nőknek ama színpadon föllépni: a női szerepek leginkább Ferencnek jutottak. Őt ezekre finom arcéle és vékony termete kiválóan képesítették.

Mondják, hogy a Csikósban: Rózsit, — Lidit: a Vén bakancsosban oly kitünően személyesítette s női ruhákban oly ügyesen mozgott, hogy némelyek, akik nem ismerték, fogadni akartak rá, hogy nő.

Később, midőn már a Népszínház titkára és színmű-írója volt, Blahánának egyszer elmesélte, hogy hajdanában szintén volt Rózsai meg Juliska, mint ő. A művésznő — ki mindig igen kedves volt iránta, — tréfával jegyzé meg, hogy reméli, ama szerepeket jobban játszotta, mint ő.

— Jobban nem játszottam — viszonzá kedélyesen Ferenc, — de szebben énekeltem!

1867. elején egészsége annyira meggyengült, hogy haza kellett utaznia Szalkára szülei házához. Egy egész év telt bele, míg egészsége helyreállott. De szelleme az szípkázott, még gyengykedése idejében is. Egy levélben Szalkáról Pestre azt írta János öccsének: „Piluláimat megettem, az olajat megittam, a köhögés mégsem akar elhagyni. Most sóval kinzom a köhögést, ők meg ketten engem kineznek.”

Egy másik levelében így élcelődik: „Itt nálunk Szalkán mindenki egészséges, csak én nem vagyok egészséges, lévén a mellemre betegséges, különben volnák már feleséges.

Pedig én azt mondom — folytatja —, hogy ha valaki nem egészséges, hát lehet azért három-negyedséges és vesz hozzá egy feleséget: mindjárt meg van az egészséges, sőt még egy negyeddal több is.”

1868. őszén jött fel ismét Pestre, mikor János öccsével társulva, Csepreghy testvérek céggel önálló üzletet nyitottak. Szüleiktől anyagi segítséget nem igen várhattak, üzletüket saját erejükből 500 forinttal kezdték meg. Első munkájuk csak egy sárkereszt volt. Egy szoba jobbról, egy szoba balról, középtűt a műhely. Így

várták a jó szerencsét, ami egy vidéki úr személyében egy napon estefelé meg is jelent. Ez hallott valamit a vállalkozó Csepreghy fiúkról s mert épen bútorra volt szüksége, rendelt náluk bútort, kialkudta az árát és egy nagy bankót hagyott ott foglalóiban. A két fiúnak lángolt a szeme. A nagy bankó kapóra jött forgó tőkének. S mert ötletes poéta lelkű volt mind a kettő: egyikük gyorsan elszaladt a szomszéd szatócsoshoz kenyérért és sajtért, a másik addig megterített vacsorára. Felterítette a nagy bankót az asztal sarkára s arról ették meg jó kedvvel a sajtot meg a kenyeret.

Ez a váratlan nagy bankó csakugyan szerencsét hozott a fiúknak. Asztalos műhelyük fellendült, hogy idővel az első ilyenmű cégek közé emelkedjék a fővárosban.

Amint a szerencséjük csillaga emelkedett, első dolguk volt a fiúknak, hogy megnősüljenek. János felesége lett Mária, Ferenc neje lett Rákosi Jenő nővére: Ida. A helyzet azonban maradt a régi. Jobbról egy szoba, balról egy szoba, közbül a műhely, aztán egy közös konyha.

Még 1868. őszén egy reggel, midőn János öccse a városba indult, így szólt hozzá Ferenc:

— Te János, csináljunk valamit ezzel a „Magyar fiúkkal”! Régebben vagy itt a fővárosban, mint én, egy-két írórt személyesen ismersz, vidé el valamelyikének. Ha jónak találják, akkor talán sikerül színrehozni, ha rossznak, akkor ezentúl nem foglalkozom olyasmivel, amire nincsen hivatásom.”

Rákosinak akkoriban nagy híre kelt Aesopusa volt az oka, hogy Ferenc darabját a Pesti Napló szerkesztőségébe vitte János, ki nem is sejtette, hogy azzal a színdarabbal Ferenc bátyja sorsát teszi le Rákosi kezébe.

Midőn Atyám néhány nap mulva elment a darabért és a véleményért, Rákosi megölelte őt s bemutatatta Kemény Zsigmondnak, a Pesti Napló akkori főszerkesztőjének. Ez az a derék iparos — mondá —, akiről beszéltem. Azt hitte, hogy atyámban a „Magyar fiúk” íróját ölelte meg. Ekkor érte atyámat először oly tisztesség, mely Ferenc bátyjának szólt. Később ilyesmi számtalanszor megtörtént atyámmal s ő mindig örömmel világosította fel a tévedőket.

Rákosi megkérte atyámat, hogy mutassa be hát a valódi szerzőt neki, az elvitte hozzá Ferencet. Egy-két hét mulva a szegény iparos Rákosi Jenőnek és az ő barátainak te s tu barátja, — majd 1872-ben Rákosinak sógora is lett.

1872. évi február 10-én az esti órákban egy rövid kocsisor futott a Vas-utcából a Józsefvárosi templom felé. A bennülők örvendő lakodalmas nép valának. Csepreghy Ferenc vezette oltárhoz Rákosi Jenőnek széplelkű nővérét, boldog esküvőre.

1880. február 7-én az esti órákban egy rövidebb kocsisor vonult a vasúttól a Józsefvárosi temető felé.

A bennülők gyászkiéret voltak.

Ida kísérte Csepreghy Ferencnek Görbersdorfból hazahozott hült tetemeit a temető halottas házába.

A kereseti temetőben Gerster Kálmán terve szerinti szép sírkő jelöli ma is pihenő helyét a kőtőnek Huszár Adolf által mintázott areképevel díszítve.

Június 29-én és 30-án Gyöngyösi Legényegyletünk tartja 75 éves jubileumát. Ez alkalommal lesz Gyöngyösön az egyházmegyei legénynap!

Július 7-én Szombathelyi Legényegyletünk tartja 70 éves Jubileumát. Ez alkalommal Szombathelyen nagy kerületi legénynap lesz!

Köszöntés a szinpad hőséhez

Irta: Városi István főiskolai tanár.

Elindultál csöpp falusi házból
És az utad műhelybe vezetett...
Szagos fenyőfák, csattogó szekerécék
Simogatták fiatal kezéd.
Néha daloltál, néha füttyörésztél
Ismeretlen kis asztaloslegény
S ha hétről-hétre megvolt a kenyér,
Mosolygott rád az esztergomi műhely,
Mebékélt, csöndes, hallgatag derűvel.

De egyszer aztán halk nyugalmad esőndjét
Fölverték ifjú véred csöppjei...
Mert álmodtál: forró ajkadról
A Műsák kezdték játszva önteni
Aranyos légből látomásod mézét...
Mégérezted a küldetésnek kínját,
A választottak nyugtalan tüzét,
Fejed fölött kigyúlt a hír s e csillag
Nem hagyott nyugtot többé álmaidnak.

És elhagytad az esztergomi műhelyt,
Más nem kísért, csupán a drága toll.
Ez volt a szárny és szellemed e szárnyon
A művészet szép egéig hatolt.
S míg ott lebegtél fönt e tiszta szárnyon,
Alant hódoltak lelkes milliók,
Neved betűit zöld babérba fonták:
A társad, a nép s a büszke ország.

Műhelydalodból alkotások értek,
Az izmos, ifjú magyar szinpadon.
Az esztergomi asztaloslegényből
A Műsák papja lett egy szép napon...
És mégis, mégis mienknek maradtál.
Ma is Te állsz az élünkön, s szavad
Szívünkbe hull: fiúk! a munkapad
Kínpaddá lesz a könnyes műhelyekben,
Ha nem győz rajt a fölsugárzó szellem...

Nem száj a száj, ha éned ellen lázad.
Nem kéz a kéz, ha bimbót fojtogat.
Ha megtagadtad lelked égi rőptét,
Hát megtagadtad embervoltodat.
Dolgozz! a munka óriási érték,
Ha eszmék szent hevében született.
Alkoss nagyot magasba néző hitben
És rádmosolyog alkotód, az Isten.

Ez a szavad hát hozzánk? Jó, megértjük,
Te korán meghalt asztaloslegény.
Hatvan év suhaant el sírod halmán,
De Te itt vagy és integetsz felénk...
Hát integess. Míg magyar legény van
S míg élnek magyar legényegyletek,
Példád és szód itt nem vész addig kárba,
Neved ragyog, akár a régi, drága
Gyémánt szívünkön: Csepreghy Ferenc!

Takarékoskodj

hogy résztvehess nyári
üldülőtáborozásainkon

Vajjon ellenség-e?

Sajnos, még a XX. században is vannak olyan egyének, akik az ifjúságot, ha egyetbe tömörül, ellenségnek tekintik. Így van ez a Katolikus Legényegylettel is, különösen az olyan kisebb helyeken, ahol az egylet csak nemrég alakult. A már meglévő Iparoskör, vagy Iparos Olvasó Egylet, sőt nem ritkán maga az Ipartestület is ellenséges szemmel nézi az iparos és kereskedő ifjúság legényegyleti kiölválását és összefogását s megindul — a harc. A harc oka pedig csak az, hogy nem ismerik egyleti céljainkat. Pedig mennyire nélkülözzük a mesterek és egyesületeik megértését és atyai támogatását! Mennyire fáj, ha épp az ő részükről hiányzik ez, vagy ha szeretet helyett ellenségeskedést kell látnunk.

Jól ismert célunk: szakmailag képzett, lélekben becsületes, az élet minden viszonya közt megállni tudó munkástársadalmat nevelni, mert tudjuk, hogy Istenünket és hazánkat így szolgálhatjuk legjobban. Jöjjenek közénk, akik bennünk ellenségnek látnak és győződjenek meg róla, mint dolgozik az Egylet céljai eléréséért.

Az 1800-as évek közepe felé alapította egyesületünket az a Kolping, aki maga is végig élte az akkori iparostanonc és segéd sananyarú életét. Tanult és pap lett, hogy megmentse a mindenkitől elhagyott, erkölcsi züllésben és megvetetésben élő munkásifjút. Olyan ifjúságot akart, amelynek a munka nemcsak robot, nemcsak kenyerékérés, hanem hivatás. Ezért az egyleti tag munkáját lelkesedéssel végzi, minél szélesebbkörű szakmai tudásra törekszik s az Egylet előadás-sorozataival ezt elő is mozditja. Jó példa erre, hogy most, mikor az önállósulni akaróknak mestervizsgát kell tenniük, **nem fordult elő, hogy Egyletünk tagjai közül egy is elbukott volna, sőt a legtöbb kitűnően állta meg helyét.**

Csak olyan munkásifjú lehet Egyletünk tagja, aki vallási kötelességeit teljesíti, aki az Isten tíz parancsát nemcsak tudja, de önmagában meg is valósítja. Igazán becsületes ember csak vallásos ember lehet s a Katolikus Legényegylet erről sohasem feledkezik meg. Az egyleti élet pedig magában is fegyverzettségre és összetartásra nevel.

Azzal pedig, hogy gyűléseinken mi magunk is szerepelünk, felszólalunk, előadást tartunk, szavalunk, színdarabokat rendezünk, tisztségeket viselünk s így felelősséget vállalunk, megtanuljuk azt, hogy később is bátran megálljuk helyünket, ha munkás céljaink eléréséről vagy érdekeink védelméről van szó. **A munkásnak legyen munkás a vezetője s az Egylet megtaníti minket arra, hogy a közéletben ne kelljen félreállnunk és másra bízunk ügyeink védelmét.**

Ellenség-e hát a Katolikus Legényegylet?! Hisszük, hogy mestereink, az ipartestületek és iparoskörök vezetői örömmel nyújtják felénk atyai jobbukat, ha megismertek minket. És mi várjuk ezt. Várjuk, mert egy családnak érezzük magunkat velük s az atya nem fordulhat el gyermekeitől. Várjuk, mert tekintélyünkél fogva súlyt adnak a mi törekvéseinknek is. Várjuk, hogy mint Egyletünk pártoló tagjai anyagilag is támogassanak minket. Várjuk őket, mert velük és nem ellenük akarunk dolgozni. Mestereket és ifjú munkásokat egyformán várunk Kolping atyánk zászlaja alá, mert meggyőződésünk, hogy ezzel az összefogással szolgáljuk legjobban Istenünket és hazánkat.

Derr Imre

a simontornyai legényegylet dékánja.

SIMONTORNYA:

Egyletünk az év folyamán két kirándulást, két mulatságot és három színelőadást rendezett. A vezetőség és a rendezők odaadó munkássága folytán úgy anyagi, mint erkölcsi sikereket értünk el. A tél folyamán nyolc tanulmányi előadást rendeztünk, amelyeken előadóként partoló tagjaink szerepeltek. Az előadásokon a tagok szép számban jelentek meg. Működvelő gárdánk az Akció Katolika népművelő előadásain két alkalommal szerepelt. **F. év április 7-én színelőadást rendeztünk, melynek 95.50 P tiszta bevételét az árvízkarosultak javára fordítottuk.** Évi közgyűlésünket április hó 29-én tartottuk, melyen egyesületi tagjaink bizalmukat **P. Kováts Raymond** plébános elnökkel és **P. Körörszötös Krizosztom** ügyvezető elnökkel együtt a következő tisztikarnak adta. Világi elnök, illetve alelnök: **Sághi Imre**, pénztáros: **Budai Mihály**, jegyző: **Eckhardt Lajos**, I. dékán: **Derr Imre**, II. dékán: **Gerey Béla**, háznagy: **Dékány József**. Ezen tisztikar a választmányi tagokkal a legszebb harmóniában működik s így bizakodó reménységgel nézhetünk Kolping Atyánk szellemében élő egyesületünk jövője felé...

Derr Imre dékán.

SZOMBATHELY:

70 éves legényegyletünk nagy multjához méltóan működött az 1939-40-es évben is. Összel két taguk az egylet segítségével kerékpáron hathetes tanulmányútát tett Rómába. Az egylet helyiségeit negyven-ötven évvel ezelőtt avatott tagok is látogatták. Hétfői gyűléseiken kiváló szakelőadók, orvosok, tanárok tartottak előadás-sorozatokat.

Kéthónapos gondos munka után nagy sikerrel adták elő a „Passiót”, mindenkor zsúfolt házakkal. Az év folyamán ötven új tagot avatott fel az egylet. **Július 7-én tartják 70 éves jubileumukat és ezzel kapcsolatban nagy kerületi legénynapot rendezünk.**

KISVÁRDA:

Április 26-án tartottuk évi közgyűlésünket. A választások során dékán **Hozdik Ferenc**, II. dékán **Kassai András**, kulturbizottsági elnök **Horváth József**, jegyző és titkár **Pöstényi Gyula**, háznagy **Deak Mihály**, ellenőr **Szerafin László** lettek. Pünkösdi másnapján vidám est keretében 3 egyfelvonásos színdarabot adtunk elő nagy sikerrel, utána tánc volt. Egyletünk Kisvárdai kulturális életének legfontosabb tényezője.

Pöstényi Gyula jegyző és titkár.

Örökletes betegségek

Vannak olyan betegségek, amelyeket az ember nem szerez, hanem amelyeket örököl. Így örökölhet valaki anyagi javakat, jólétet, aranyat, ezüstöt, nagy házat, földet... de éppen úgy örökölhet valaki adósságot is... Az egyik öröklés után dicsérettel adózunk az ősöknek, a másik után szíjzuk őket... Éppen így örököljük szüleink hajszínét, bőrük színét, örököljük az emberi alkatukat éppen úgy, mint ahogy a cseresnye mag is átörökíti a cseresnyefa minden tulajdonságát... És bizonyos, hogy a cseresnyemagból kizárólagosan csakis cseresnyefa lesz, a búzamazóból pedig egészen biztosan búza fog teremni... Biztos az is, hogy a tyúktojásból kis csirke kél ki és a libatojásból kis liba és hiába ül a vén tyúk a kacsoatojásokon, a kacsoatojásokból, dacára a „pót tyúk mamának”, kis kacscák kelnek ki és a „pót mama” szörnyen elcsodálkozik, amikor a fészekből a kis kacscák kiugrálnak és rohannak a tóra... akármerre is kotkodácsol nekik, azok bizony nem értik meg az „anyjuk szavát”, mert az ő anyanyelvük nem tyúknyelv, hanem a kacsanylev... Így van az emberrel is... És hogy ez így van, ezt nap, mint nap láthatjuk. Ez olyan csoda, amit megszoktunk. És ezt a csodát nevezzük: **öröklésnek**. Minden faj a tulajdonságait átörökíti. Amelyik faj a tulajdonságait nem tudja átörökíteni, az a faj természetesen kipusztul... Tehát a faji tulajdonságok megjelenése az utódokban a faj fennmaradás szempontjából fontos és nélkülözhetetlen. Hogy ezek a faji tulajdonságok az utódokban minél tökéletesebben megjelenjenek, ezt nevezzük **fajnevelésnek**. Minden mezőgazda arra törekszik, hogy minél tökéletesebb búzája legyen és ezért gondosan vigyáz arra, hogy a finom magvú búzájának minden jó és nemes tulajdonsága az új búzában megjelenjen és nagyon vigyáz „a vetőmagra, hogy az ne korcsosodjék el”... Így vigyáz a mezőgazda a vetőmagjára és éppen így vigyáz az állattenyésztő az állatállományára. Pl. a svájciaknál nem szabad olyan tehenet tartani, amelyeknek a tejhozama a napi 15 liternél kevesebb. Az ilyen tehen éppen annyit eszik, mint az a tehen, amelyeknek a napi tejhozama 20 liter, csak az a különbség, hogy naponta 5 liter tejjel kisebb a tejhozama. Ez azonban a gazdának tetemes veszteséget jelent. Még rosszabb lesz az ilyen tehen utódja, ez még kisebb hozamú állat lesz: elkorcsosul... Pedig ez olyan mély fokra is mehet, hogy a végén a korcs állat már alig ad tejet, enni azonban természetesen akar és fogyaszt is... Az ilyen „meddők”-ről írva van a bibliában, hogy „kivágnak és tűzre vetetnek”... A fajvédelem tehát nem valami „istentelen emberi találmány”, hanem a gondos gazda jövőbelátása. Sőt, nagyon közel áll a „segíts magadon és az Isten is megsegít” gondolatához és a Szentírás is kötelességünkkel teszi, hogy megfelelő védelemmel gondoskodjunk magunkról.

Dr. Bárczi Gusztáv igazgató-főorvos.

Gratulálunk

Berki János mindszenti tagunk pünkösdkor tartotta esküvőjét **Balog Rózsikával**.

Tóth Sándor volt szövetségi dékánunk **önállósult**, szabóműhelyt nyitott **IV., Semmelweis-utca 7. sz. alatt**.

Kövölgyi Ferenc szőligéti tagunk eljegyezte **Kuklis Biankát**.

Rózsahegy József pécsi tagunk eljegyezte **Makk Margitkát**.

Pátrovics Pál tárnoki tagunk jún. 1-én tartotta esküvőjét **Kiss Franciskával**.

Balászy Károly dunaszerdahelyi pénztárosunk eljegyezte **Góday Mariskát**.

Lux János kőbányai tagunk máj. 25-én tartotta esküvőjét **Brémer Rózsával**.

I. J. Fritscher János bonyhádi tagunk jún. 9-én tartotta esküvőjét **Fladling Magdával**.

Mihó József központi tagunk jún. 2-án tartotta esküvőjét **Balla Manikával**.

Horváth M. Lajos pécsi tagunk eljegyezte **Tóth Birikét** Kaloecáról.

Horváth Ödön szombathelyi dékánunk eljegyezte **Horváth Erzsébetet**.

Valter Lajos hittanár, Ujpesti Legényegyletünknek 13 év óta elnöke, június 2-án tartotta papságának 25 éves jubileumát.

Imakönyve

legyen minden tagnak mert Istennel mindegyikünknek akad dolga.

A mi imakönyvünk

„A munkás imádkozik.”

Kartonkötésben 80 fillér, vászonkötésben 1.20 P, bőrkötésben 2.50P.

Pécs-egyházmegyei legényszemle

Büszkén könyvelhetik el a pécsiek, hogy ritkán látott az ország ilyen jól megszervezett, népes és tartalmas két legényegyleti napot, mint az övék volt.

Máj. 12-én, pünkösd vasárnapján volt az egyházmegyei legényegylet dékánképző kurzusa. Kivétel nélkül minden egylet dékánja, másoddekanja ott volt. Nem hiányzott senki. Ez önmagában már nagy öntudatról és feyelmezettségről tesz tanúságot. Ezek az egyletek, elnökeik és dékánjaik érezték, hogy rájuk a keresztény magyar jövő kialakításában felelősségteljes munka vár, amit kemény férfi kötelességként vállalni kell. Közel száz dékán ült felegyelmезelten, kitartóan a dékánképzés előadásain. Este a pécsi egylet ifjúságának bevonásával mint a heti gyűlést tartottunk, hogy a dékánok gyakorlatilag vigyék magukkal a legényegyleti életiskola egyik legfontosabb tárgyának, a heti gyűlésnek igazi képét.

13-án, pünkösd hétfőn Pécs város utcai ünnepi díszbe öltöztek. Az egész város ünnepelte az egyházmegye minden városából és nagyközségéből a központba érkezett munkásifjúságot. Zászlóerdő indította meg a templomba vonuló sokszáz legény menetét, az utcákon tömött embersorok büszkéikéde nézik a felvonuló legényeket. 10 órakor **Dr. Hanoy Ferenc** prelátus kanonok, a legényegylet régi nagylelkű jóakarója szentmisét mondott a legényegylet résztvevőinek, **Dr. Patton János** elnök pedig beszédet intézett hozzájuk, tevé a legényegylet eszméinek mélységével.

11 órakor legénygyűlés. Ott volt Pécs városának és Baranya vármegyeinek főispánja, Pécs polgármestere, prelátsók, minden számottevő ember. Ott voltak az öreg tagok, a szülők és ott volt a közel ezer főnyi ifjúság. A Katoikák Kör nagyterme kiesnie bizonyult és eljött megnézni és gyönyörködni legényegyleti fiaiban a nagy legényegyleti püspök, **Virág Ferenc** is.

Dr. Kelemen Andor apát, elnök nyitotta meg a legénygyűlést. Joggal büszkélkedett, mint házigazda a szép gyűléssel. Gyönyörűen adta elő **Gombos Sándor** a „Miatyánk 1940-ben” című szavalatot. Aztán jöttek a legényegyleti fiúk beszédei. Ujság a pécsieknek az országos dékán, a pécsi dékán és a bonyhádi dékán beszéde. Örömmel és lelkesedéssel állapították meg, hogy a munkásifjúság önmaga is milyen imponáns tud hitet tenni eszméi mellett. Püspök atyánk szavai lélekből jöttek és léleknek szóltak. Tele van az ő régi legényegyleti munkájának reminiscenciával és visszhangzik mai gondterhes munkájában is a legényegyleti mult.

Hamerli Károly nagyiparos, világi elnök zárta be a gyűlést.

Délután az egyletek elnökei tartották meg közös értekezletüket.

A pécsi Legényegylet, annak elnöke, **dr. Patton János** büszke lehet a pécsi két legényegyleti napra. Imponáns volt, felegyelmezett volt, tartalmas volt, mint ők maguk.

Jövönk felé!

Ugy nézem, hogy az eddigi életünk a mi kedves kis falunkban csendesen legeredezett, ide-oda mindig csak álmodozva, hogy lesz ez szebb és jobb.

Nem volt lelkünk, nem volt egyletünk, heti gyűlésünk, vasárnapi táncdélutánunk és több ilyen kultúrestünk. Mindig csak vágyódtunk ilyen élet után.

Egy szép napon kísűtt a napfény, a sugarak Vágsellyére szálltak. A mindenható jó Isten küldte nekünk **Földes József** főtisztelendő káplán urat, aki amint megérkezett, mozgálmába hozta Vágsellye ifjúságát és megalapítottuk legényegyletünket.

Most kezd virulni az életünk, fakadni lelkünk és megszilárdulni akarunk. Eljárunk a heti gyűlésekre, rendszeren dolgozunk célunk után haladva, mind-egyikünk saját szakmája hivatásudatában, mert egyletünk keretében Krisztus, Kolping, kötelességet szívünkbe bezárva egy boldogabb jövő felé menetünk. **Krommel József** II. dékán. Vágsellye.

Nem árt, ha tudod!

Honnét erednek e közismert elnevezések?

Ampere — francia fizikus volt.

Volta — páviai tanár.

Mansárde — párizsi építész.

Banóvích — angol kártyás lord, aki az állandó kártyázás miatt csak hideg szendvicset evett, nem ért rá asztalhoz ülni és rendszeren enni!

Fláker — nagy berkocsi vállalkozó.
Dum-dum löveg — Dum-Dum löszergyár Kalkuttában.

Tank — feltalálója Thoma Tank Burál.

Schrapnel — feltalálója Schrapnel őrnagy.

Batiset — Baptisza J. Chambre vászonszövő nevével.

Tüll — Tulle város nevével.

Saxophon — feltalálójától, a belga Adolf Sax-tól nyerte a nevet.

Nikotin — az első cigarettázó Franciaországban Jéfán Nicot diplomata volt.

Schrammel zene — Schrammel bécsi énekes.

SZAJOL:

Egyletünk nagyszabású műsoros estet rendezett május 12-én. A nagyszabású estet a szolnoki Legényegylet vendégszereplése tette színessé. Mindvégig nyívos estét, rég látott hatalmas közönség élvezte végig. Az egylet megújuló életét **dr. Lóczy Károly** plébános elnöknek köszönheti. A fiúk nagy lelkesedéssel készülnek a közeli tagavatásra.

Bodor István jegyző

SOMORJA:

Közgyűlést május 19-én tartotta. A közgyűlést **dr. Kovács Mihály** egyházi elnök nyitotta meg, majd az évi beszámoló és a vezetők jelentései következtek. Tiszújításon a következők lettek megválasztva: **Kiszner József** káplán, h. egyházi elnök, elnök: **Faulhammer Ferenc**, az érdemekben dús volt elnököt egyhangu lelkesedéssel megválasztották, mellyel kifejezésre jutott az ő személye iránti teljes hűta és bizalom. Alelnökök: **Farkas Károly**, **Schwarz János**. Egyleti ügyész: **dr. Herczeg József**. Tb. elnök: **Németh Ferenc**, **Regéczy Aladár**. Pénztáros: **Duman Győző**, **Csöka Tibor**, **Pogány Péter**. Ugyvezető: **Saghy Ferenc**. Titkár: **Huber Gyula**. Gondnok: **Simonosics Imre**. Dékánok: **Takács József**, **Lapos Ferenc**. Játékelnökök: **Kolláth Béla**, **Csöka József**. Zászlóvivő: **Sill József**. A választás után **dr. Kovács Mihály** egyházi elnök és **dr. Herczeg József** az egylet ügyésze, buzdító beszédet mondatott, melyben a tagok és pártoló tagoknak a rendkívüli időkben egymásrautaltságát hangsúlyozták.

Huber Gyula, titkár.

DUNASZERDAHELY:

Május 3-án tartottuk évi rendes közgyűlésünket. Az elmúlt évben főcélnak tagjaink szakmai továbbképzése volt. Heti gyűléseinken tartottunk előadás-sorozatokat. Egyleti zenekarunk minden gyűlésünkön más-más magyar nótákat játszott. Könyvtárunk 1130 kötet, szindarab könyvtárunk 637 kötet. **Richter Antal** alapító tagunk 86 kötet kitűnő könyvet ajándékozott egyletünknek. Evi bevételünk 2421.95 P volt. Jelenleg 53 rendes, 97 pártoló és 32 alapító tagunk van.

Közgyűlésünkön **dr. Markwarth Gábor** esperes diszelnökönk a legényegylet 50 éves fennállásáról emlékezett meg. **Dr. Bartossik György** mondott lelkesítő beszédet.

Mihalik Ferenc II. dékán.

KUNSZENTMÁRTON:

Pünkösd első napján tartotta a reggeli mise keretében közös szentáldozással tagavató ünnepélyt. Több mint 80-an vonultak fel a Kolping-zászló alatt a templomba. A szent mise keretében 21 új tagot avattak fel, akik hűségét esküdtek Kolping Adolf eszményének. Mise után reggeli várta az Egylet tagjait otthonukban. Este pedig a „Gül baba” című zenés színjátékot adták elő három felvonásban. A darab nagyzerűen sikerült úgy erkölcsiileg, mint anyagilag. Büszke volt Kunszentmárton népe az ő iparos legényeire és leányaira.

Balla Béla jegyző.

MINDSZENT:

Május 12-én, pünkösd vasárnapján az árvízkarosultak javára nagy anyagi és erkölcsi sikerrel adtuk elő Herczeg Ferenc „Dolovai nábob leánya” c. 5 felvonásos színművét.

Rékásy János dékán.

GYÖNGYÖS:

Egyletünk segítségére sietett az árvízkarosultaknak. „En és a kíséresém” c. operettet kétszer adtuk elő nagy sikerrel az árvízkarosultak javára. Június 29–30-iki 75 éves jubileumunkra és az ekkor tartandó legénynapra készülünk, hogy egyletünk multjához méltó legyen a sikerünk. Hiszen Gyöngyös iparosságának 85 százaléka a mi egyletünk-ből került ki.

Hegedüs Pál II. dékán.

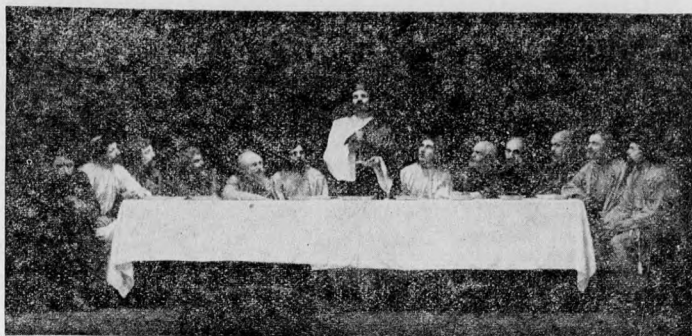
DIÓSGYÖR:

Az 1939. október hó 22-én megtartott ifjúsági toborzónagygyűlés óta egészen átforgalmazódott és felrészült egyletünk élete. A toborzás meghozta a kívánt eredményt. Allandóan gyarapodik a taglétszám és ezzel együtt növekszik a fiúk munkaképe. Most már büszkén mindhatjuk: hogy élünk! A tagok valóságos hangyaszorgalommal dolgoznak egyleti életünk felvirágoztatásán. Bár nehéz terepen működünk, mégis elértük azt, hogy ma már a legénységlet az itt található nagyon sokféle egyesületek között hozzá-méltó szép helyet foglal el. Van pompás műkedvelő gárdánk, zenekarunk és most van alakulóban a sportszakosztály is. A hétfői gyűléseket a tagok szorgalmasan látogatják. A gyár illusztris tisztviselő urai is megtisztelnek bennünket előadások tartásával. Az év folyamán gyakran megjelentek közöttünk **Bánky József** és **Jászai Ferenc** főmérnök urak, továbbá **Baán Zoltán**, **dr. Bartha László**, **Réti Aladár**, **Köszegi István**, **Sztolár Vilmos** urak és még sokan mások.

Május 12-én, pünkösdvasárnapján tartottuk meg idej tagavatásunkat. Örömmel láttuk és hallgattuk, mint teszi le 30 új tagunk fogadalmát az cvélet zászlójára, akik velünk együtt büszkén viselik még munkahelyükön is a legénységleti felvénny.

A tagavatást **Béres Ferenc** II. elnök végezte az újdíóságú templomban. Május 13-án, pünkösd másodnapján tartottuk meg ezévi rendes közgyűlésünket. Új tisztikarunk a következő: Elnök: **Csintalan József** esperesplébános, II. elnök: **Béres Ferenc**, világi elnök: **Titkos Gyula**, dékánok: **Szabó József** és **Molnár Kálmán**, jegyző: **Dyórák László**, titkárok: **Gaal Elemér**, pénztáros **Márkus József**, háznagyr: **iff. Bohus Sámuel**. Este műkedvelő gárdánk a szó szoros értelmében zsúfolásig telt ház előtt nagy sikerrel adta elő **Mikszáth Kálmán**: A vén gazember című 3 felvonásos darabját, majd utána reggelig tartó táncmulatság volt. Ez a nap nemcsak az egylet ünnepe volt, hanem az egész Vasgyár és Újdíóságú körzónségéé is, akik most már valóban szívükbe zárták a Kolping-fiúkat.

Molnár Kálmán dékán.

Szombathelyi Legénységletünk nagysikerű „Passió” játéka.

Sport

A Szolnoki Kupát a Pestszenterzsébet-Kossuthfalvi Legénységlet nyerte.

Május 19-én a Pestszenterzsébeten megrendezett pestkörnyéki legénységlet nap sporteseményei nagy érdeklődés mellett bonyolították le.

Asztali teniszversenyben benevezett 8 csapat 40 versenyzővel. Első lett **Hirtl Újpest**, második **Halner Lajos** Pestszenterzsébet-Központ.

Labdarúgó villámturnába benevezett 8 csapat 88 játékosal. Első **Budapest-Köbánya**, második **Pestszenterzsébet-Központ**.

Atlétikai versenyre benevezett 6 egylet 50 versenyzővel. **Magasugrásban** első **Boros** Pestszenterzsébet-Központ, második **Molnár** Budapest-Herminamező. **Távolugrásban** első **Dierl**, második **Szőnyi** Pestszenterzsébet-Kossuthfalvi tagok. **200 m síkfutásban** első **Szőnyi**, második **Dierl**. **Svédstafétában** első **Pestszenterzsébet-Kossuthfalva**, második **Pestszenterzsébet-Pacsirtatelep** csapata. **4 x 100 m-es síkfutásban** első **Pestszenterzsébet-Kossuthfalva**, második **Budapest-Herminamező** csapata.

Tekeversenybe benevezett 14 versenyző. Első lett **Milkovics** Pestszenterzsébet-Pacsirtatelep.

Műkedvelő versenyre benevezett 6 egylet. Első lett **Újpest**, második **Kispest** gárdája.

Asztali teniszverseny Mezőturon.

A Legénységlet házi versenyén első lett **Hüttich Kálmán**, második **Simon József** dékán, harmadik **Zaszlavik Mátyás** pénztáros.

Kiserdői olimpiász.

Május 12-én délután 3 órai kezdettel a Kiserdői Kislakások Telepek fiataljai tartották meg atlétikai versenyüket.

A verseny egyszerű eredményei biztosítják a további sikert és szebb eredményeket.

A 100 m síkfutásban 1. Kapeller L.12.5, 2. Tóth J.

1500 m síkfutásban 1. Stefanovics Gy. 8.40-es nagyszerű idővel, 2. Harman K. 10.08-al, 3. Tóth J. (A győztes versenyen kívül indult, így az első helyezett Harman K. lett.)

Súlylökés: 1. Wierziczky K. 10.35, 2. Kapeller L. 9.—, 3. Szabó B. 8.70 m.

Magasugrás: 1. Mészáros 145, 2. Tóth J. és Szabó B. holtversenyben

Gerelyvetés: Wierziczky K. 30.0, 2. Valasek B. 27.—, 3. Mészáros 25.50 m.

Távolugrás: 1. Tóth J. 4.56, 2. Kapeller L. 4.15, 3. Mészáros 4.10 m.

Diszkoszvetés: 1. Szabó B. 30.15, 2. Wierziczky K. 27.05, 3. Valasek 25.— m.

Hármasugrás: 1. Kapeller L. 10.56, 2. Valasek 9.86, 3. Mészáros 9.56 m.

Wierziczky Károly.

A Mindszenti Legénységlet

házi versenyén első lett **Szécsényi Lajos**, akit értékes sakk-könyvvel, második helyezettek holtversenyben **Antal János** és **Bencki Lajos**, akiket egy-egy sakkfelszereléssel jutalmaztak.

A Szolnokkörnyéki Legénységletek

labdarúgó körmérkőzést rendeznek. A következő egyletek csapatai vesznek részt: **Jászberény**, **Jászapáti**, **Jászládány**, **Törökzentmiklós**, **Szajol** és **Szolnok**. A körmérkőzések a „Kolping” vándorkupaért folynak. Minden csapat találkozik egyszer egymással. A mérkőzések után, minden esetben mintagyűlések lesznek, melynek műsorát közösen állítják össze a résztvevők. Az első forduló május 26-án tartották meg a következő párosítással: **Jászberény—Solnok**, **Jászapáti—Jászládány** (az eredmény 4:0), **Szajol—Törökzentmiklós**. Az előllevők a pályaválasztók.

Pécsi sporteredmények.

A Délnyugati Birkózi Szövetség által rendezett kerületi versenyen **Gáhm György** pécsi II. dékánunk változóban harmadik helyezést ért el. **Baka Sándor** egyleti tag pedig a városi leventeversenyen aranyjelvényes lövész lett.

Legényegyleti diszelőadás a Nemzeti Színházban június 9-én este

Sárga csikó

Népszínmű 3 felvonásban.

Írta: *Oscpreghy Ferenc.*

SZEREPLŐK:

Bakaj András	— — — — —	Hosszú Zoltán dr.
Erzsike	— — — — —	Mészáros Ági
Csorba Márton	— — — — —	Ónody Ákos
Ágnes	— — — — —	M. Iványi Irén
Laci	— — — — —	Szabó Sándor
Gelecséri	— — — — —	Bodnár Jenő
Peti	— — — — —	Pásztor János
Harasztos	— — — — —	Bazsaj Lajos
Boltos Icig	— — — — —	Gabányi László
Csárdás gazda	— — — — —	Pataki József
Bogár Imre	— — — — —	Abonyi Géza
Gazsi koldus	— — — — —	Várkonyi Zoltán
Bagó koldus	— — — — —	Ujlaky László
Böske	— — — — —	Bíró Anna a. n.
Tercsi	— — — — —	Vándory Margit
Pista szolgaleány	— — — — —	Naszódy Sándor a. n.
Jancsi szolgaleány	— — — — —	Galamb György a. n.
Kecskésné	— — — — —	Cserényi Adél
Ferke	— — — — —	Sándor István
Primás	— — — — —	Dr. Forgács Antal
Kontrás	— — — — —	Balázs Samu
Bögös	— — — — —	Rajczy Lajos
Klarinétos	— — — — —	Matány Antal
Egy pandúr	— — — — —	Nyerges Ferenc
Parasztgazda	— — — — —	Baksa Soós László
Egy asszony	— — — — —	Szathmáry Margit

Történi: egy tiszamenti faluban.

A népszínmű előzményei 15 évre nyúlnak vissza. A sárréti uradalom tisztartóját agyonverve találták az országúton. A gyanúsítás Csorba Márton csikós gazdára irányul, Márton gazdát el is fogják és elítélik 15 évre. Márton elbűcsüzik feleségétől és kislájától, Lacitól. Időközben Laci gyerekből szép szál legény lett és már házasságra is gondol. Bakaj András Erzsike nevű leánya a kiszemelt.

I. felvonás: Bakaj Andrásék házában sürgős-forgás. Cigányok, asszonyok és egyéb lakodalmas népek Erzsike és Laci esküvőjére készülődnek. Odavetődik két koldus, a sánta Gazsi és a vak Bagó is, akik hízelgnek Bakaj gazdának. Ezután megérkezik a vőlegény is a násznéppel, csak a menyasszony nincs sehol, odaát van a Tisza másik partján bevásárolni. Egyszer csak hírről hozzák, hogy a túlsó oldalról jövő csónak, amivel a menyasszony jött, felborult és mindenki belefut a Tiszába. Nagy a felfordulás, de csakhamar megérkezik Erzsike és elmondja, hogy őt és a többieket egy sárga csikón arra nyargaló öregember mentette meg. Most már elkezdhetnék a lakodalmat, de betoppán Gelecséri pusztabíró, fiával: Petivel, akinek számára régen szeretné megszerezni Erzsike kezét. A pusztabíró látja, hogy elkésett és azzal bosszantja Bakajt, hogy lóköttő és fegyenc fiának adja a lányát. Laci összekeccan a pusztabíróval és így megtudja, hogy az apja ölte meg a sárréti tisztartót, el is ítélték és ott halt meg a fegyházban. Erre a koldusok hírről hozzák, hogy megjött az apja Vácról. Laci úgy látja, mindennek vége és elrohan.

II. felvonás: Csorbák udvara, ahol a megérkező Csorba azon töpreng, hogy

fia és felesége talán már nem is élnek, vagy más vidékre költöztek és talán már a ház is másé. Iezig, a boltos jön be az udvarra és tudatja, hogy fiának ma van az esküvője a gazdag Bakaj András Erzsike nevű leányával. Márton megkéri Ieziget, hogy vigye magával azt a sárga csikót, amely az istállóba van bekötve. Iezig rémülten ismeri fel a sárga csikóban a sárréti uraság híres sárga csikáját. Futva jön ekkor Laci anyjával, keservesen panaszkodva mondja, hogy egész életében lóköttőnek és rabló Lacinak neveztek és most, amikor becsülletes emberré növekedett és feleségül vehette volna a szomszéd falu legszebb és leggazdagabb leányát, akkor sujt le rá a végzet apja személyében. El akar bujdosni és magával akarja vinni anyját is, de erre megszólal a meggyőtt ember. Lacit meghatja apjának elbeszélése és bocsánatot kér tőle. Mártonnak most jut eszébe, hogy a csikóról is szólni kellene a fiának, de már késő van, mert a násznép zenezőval bevonul. Laci őszintén elmondja, hogy apja tényleg a váci fegyházból szabadult. Minden rendbejött és már indulnának is, amikor Iezig berohan, hogy rejtse el a csikót, mert keresik a pandurok. Laci az istállóhoz rohan, meglátja a csikót, vasvillát ragad, hogy leszúrja apját. Erzsike felismeri azt az öreg embert, aki a Tiszából kimentette őket. Ekkor lép be a pusztabíró azzal, hogy elvigye a lótolvaj Mártont, de Laci magára vállalja a bünt és elrohan. A pandurok utána lónek, de nem találják el.

III. felvonás: Márton Laci keresésére indul. Ő is Erzsike is egy csárdába vetődnek. Ott poharazás közben elmondja a fogsága történetét. A csapláros azonban tudja, hogy nem Márton a

bűnös, hanem Bandi betyár, aki még ma is él valahol, mint jómódú gazda. A csapláros elmondja, hogy csak a két koldus tudna nyomra vezetni, mert dicsekedtek, hogy pénzt kapnak halgaltásukért. Márton a koldusok keresésére akar indulni. Jönnek Erzsikeék is, de a csapláros kénytelen elrejteti őket, mert jön Bogár Imre és bandája. Megérkezik a banda és velük van Laci is, aki most állott közéjük. Már jól kimu-latták magukat, indulni akarnak, amikor a csapláros odasugja Lacinak, hogy hűt hoz a kedvesétől. Ekkor lép be Márton és elmondja, hogy a csikó ügyet elintézte az urasággal, most már nyugodtan haza mehetnek. Laci már elígerezte a betyárokhöz és nem megy. Megérkeznek a koldusok is. El akarják fogni őket, de csak egyiket sikerül. Ráijesztenek és megnutatja a csongrádi betyár lakóhelyét. Minden tisztázódik, Laci és Erzsike visszamehetnek az el sem kezdett lakzit befejezni.

JÁSZLADÁNY:

A Jászladányi Legényegylet május 26-án Jászapátiba rándult át, hogy megismerje az ottani Legényegylet életét. A délután folyamán a két egyesület labdarúgó csapata mérkőzést vívott, amelyet a jobban felkészült és összeszokottabb jászapátói csapat nyert 4:0 (3:0) arányban a fiatalabb és kezdő jászladányi csapattal szemben.

Mérkőzés után a Jászladányi Legényegylet a Jászapátii Legényegylet helyiségében mintagyűlést tartott, melyen bemutatta, hogyan lehet a fiatalág figyelmét egy órán keresztül lekötni érdekes és tanulságos műsor keretében. Utána mindkét egyesület a „Jössze” helyiségébe vonult, ahol tánc és zeneszó mellett kellemesen szórakozva főzött szorosabbra a két egylet közötti barátságot. **Zana Máttyás** titkár.

Kérjük az előfizetéseket szíves be- küldését „Tisztes Ipar, Budapest” 10.457 sz. csekkszámára. Csak rendezett előfizetéseket után tudjuk lapunkat továbbra is küldeni.

Lapzárta: 1-én és 15-én.

Kiadja: az Országos Központi Katolikus Legényegylet. Bpest, VII., Rottenbiller-utca 20—22. Felelős szerkesztő és kiadó: **VITÓZ PINTER JÓZSEF.**

Máté Ernő könyvnyomdája, Budapest, VIII., József-utca 61.

Cimzett:

Tek. Katolikus Legényegylet